

Спеціальні методи економічних досліджень

Завдання 1. Діаграма Ішікави (*Fishbone diagram*)

Побудувати діаграму Ішікави для пошуку рішень проблем у наступних сферах:

- підвищення рівня цін на купівельні напівфабрикати;
- зниження рівня фінансових результатів;
- зниження рівня конкурентоспроможності продукції;
- збільшення кількості браку виробництва;
- зниження рівня лояльності споживачів;
- високий рівень зносу обладнання;
- накопичення значного обсягу дебіторської заборгованості;
- зниження рівня ліквідності підприємства;
- низький обсяг зовнішніх інвестицій у діяльність підприємства;
- зниження рівня продуктивності праці.

Завдання 1. Діаграма Ішікави

Діаграма Ішікави - графічний спосіб дослідження найбільш істотних причинно-наслідкових взаємозв'язків між факторами й наслідками в досліджуваній ситуації або проблемі.

Вид діаграми при розгляді поля досліджуваної проблеми дійсно нагадує кістяк риби (очі зазвичай рухаються зліва направо, як при читанні рядка тексту). Проблема позначається основною стрілкою. Фактори, які збільшують проблему, відображають стрілками, що нахилені до основної вправо, а ті, які нейтралізують проблему - з нахилом уліво. При поглибленні рівня аналізу до стрілок факторів можуть бути додані стрілки факторів, що впливають на них, другого порядку й т.і.

Фактично максимальна глибина такого дерева досягає чотирьох або п'яти рівнів. Коли така створювана діаграма є повною, вона відтворює комплексну картину всіх можливих основних причин певної проблеми.

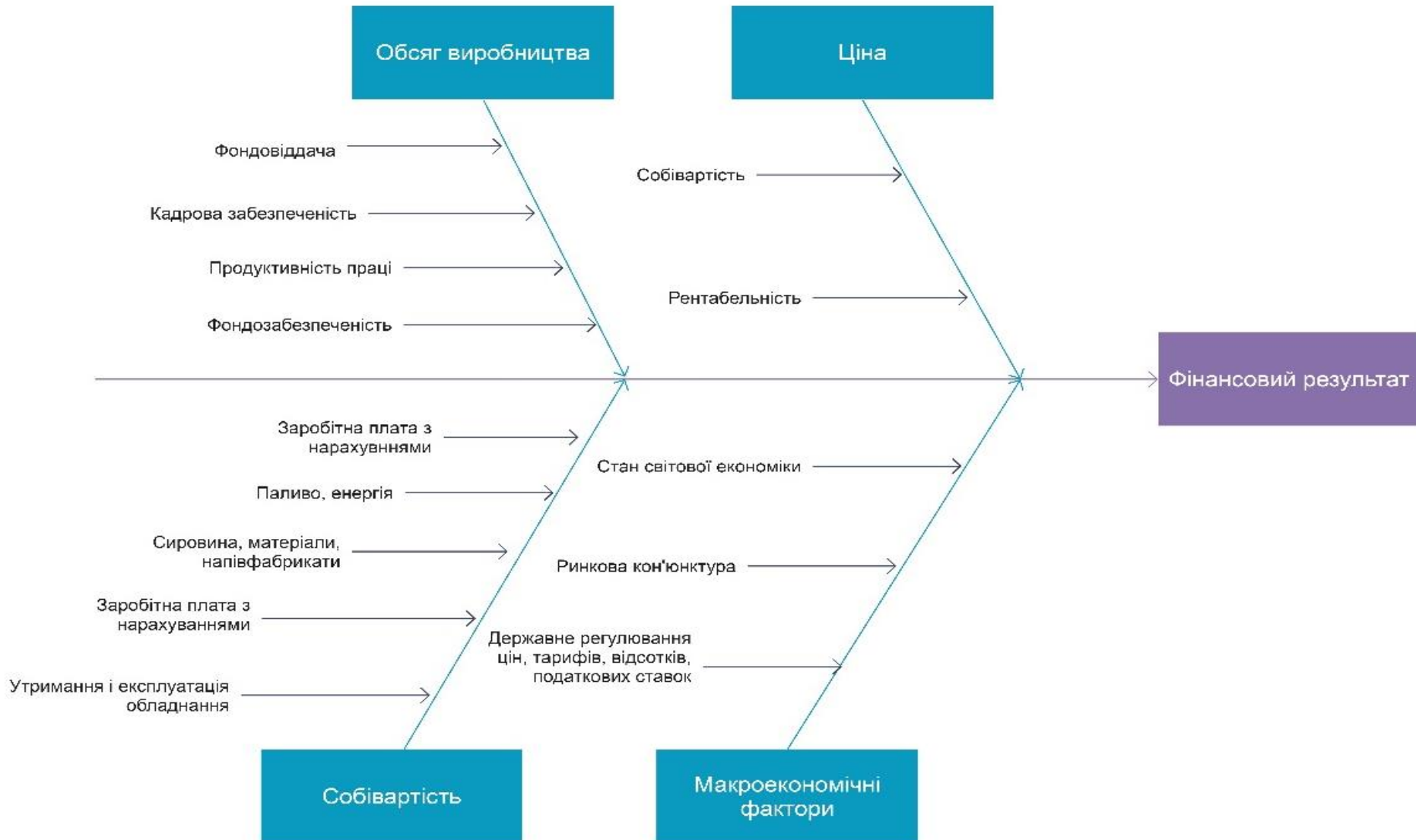
Діаграма Ішікави використовується як аналітичний інструмент для перегляду дії можливих факторів і виділення найбільш важливих причин, дія яких породжує конкретні наслідки й піддається управлінню.

Завдання 1. Діаграма Ішікави

Робота з діаграмою Ішікави проводиться в кілька етапів:

- Виявлення й збір всіх факторів і причин, що впливають на досліджуваний результат.
- Групування факторів по рівню впливу і причинно-наслідковим блокам.
- Ранжирування цих факторів усередині кожного блоку.
- Аналіз отриманої картини.
- «Звільнення» факторів, на які ми не можемо впливати.
- Ігнорування малозначимих і неprincipових факторів.

Завдання 1. Діаграма Ішікави

Завдання 2. Функціонально-вартісна діагностика

Провести функціонально-вартісну діагностику діяльності кадрової служби підприємства.

Визначення витрат на здійснення функцій кадрової служби, грн.

Функції	Витрати на ОП	Відрах. на соціальні заходи	МШП	Амортизація
Організація набору персоналу	56000		4800	780
Здійснення процедури відбору персоналу	112000		7220	820
Атестація персоналу	96000		8950	950
Здійснення документообігу	62000		8800	1120
Організація навчання та підвищення кваліфікації працівників	48000		4320	870

Експертна оцінка важливості функцій: організація набору персоналу – 0,15; здійснення процедури відбору персоналу – 0,25; атестація персоналу – 0,25; здійснення документообігу – 0,15; організація навчання на підвищення кваліфікації – 0,2.

Завдання 2. Функціонально-вартісна діагностика

Функції	Витрати на ОП	Відрах. на соц. заходи	МШП	Амортизація	Разом	ПВ
Організація набору персоналу	56000		4800	780		
Здійснення процедури відбору персоналу	112000		7220	820		
Атестація персоналу	96000		8950	950		
Здійснення документообігу	62000		8800	1120		
Організація навчання та підвищення кваліфікації працівників	48000		4320	870		

Завдання 2. Функціонально-вартісна діагностика

Функції	Витрати на ОП	Відрах. на соц. заходи	МШП	Амортизація	Разом	ПВ
Організація набору персоналу	56000	12320	4800	780		
Здійснення процедури відбору персоналу	112000	24640	7220	820		
Атестація персоналу	96000	21120	8950	950		
Здійснення документообігу	62000	13640	8800	1120		
Організація навчання та підвищення кваліфікації працівників	48000	10560	4320	870		

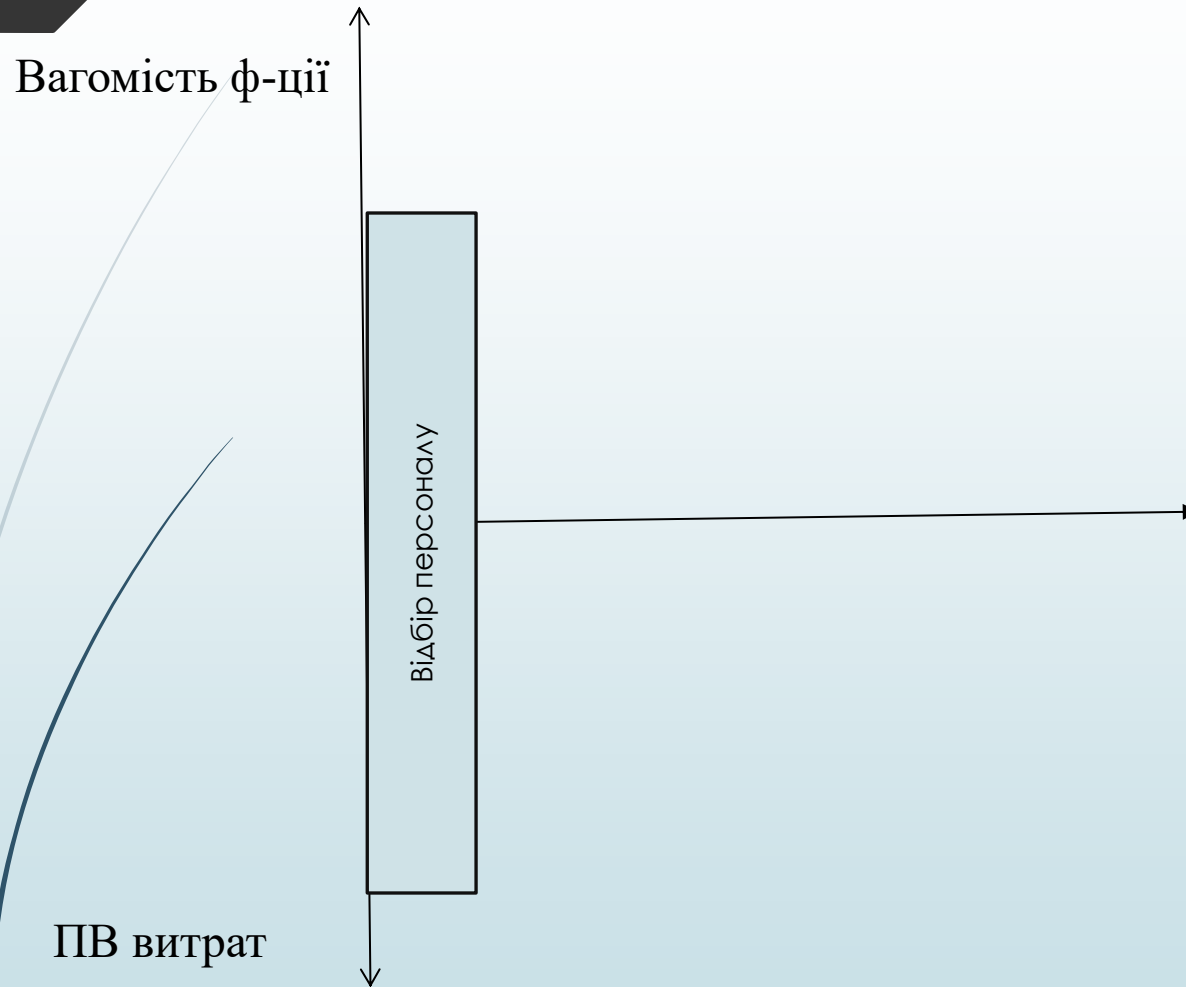
Завдання 4. Функціонально-вартісна діагностика

Функції	Витрати на ОП	Відрах. на соц. заходи	МШП	Амортизація	Разом	ПВ
Організація набору персоналу	56000	12320	4800	780	73900	0,15
Здійснення процедури відбору персоналу	112000	24640	7220	820	144680	0,29
Атестація персоналу	96000	21120	8950	950	127020	0,26
Здійснення документообігу	62000	13640	8800	1120	85560	0,17
Організація навчання та підвищення кваліфікації працівників	48000	10560	4320	870	63750	0,13

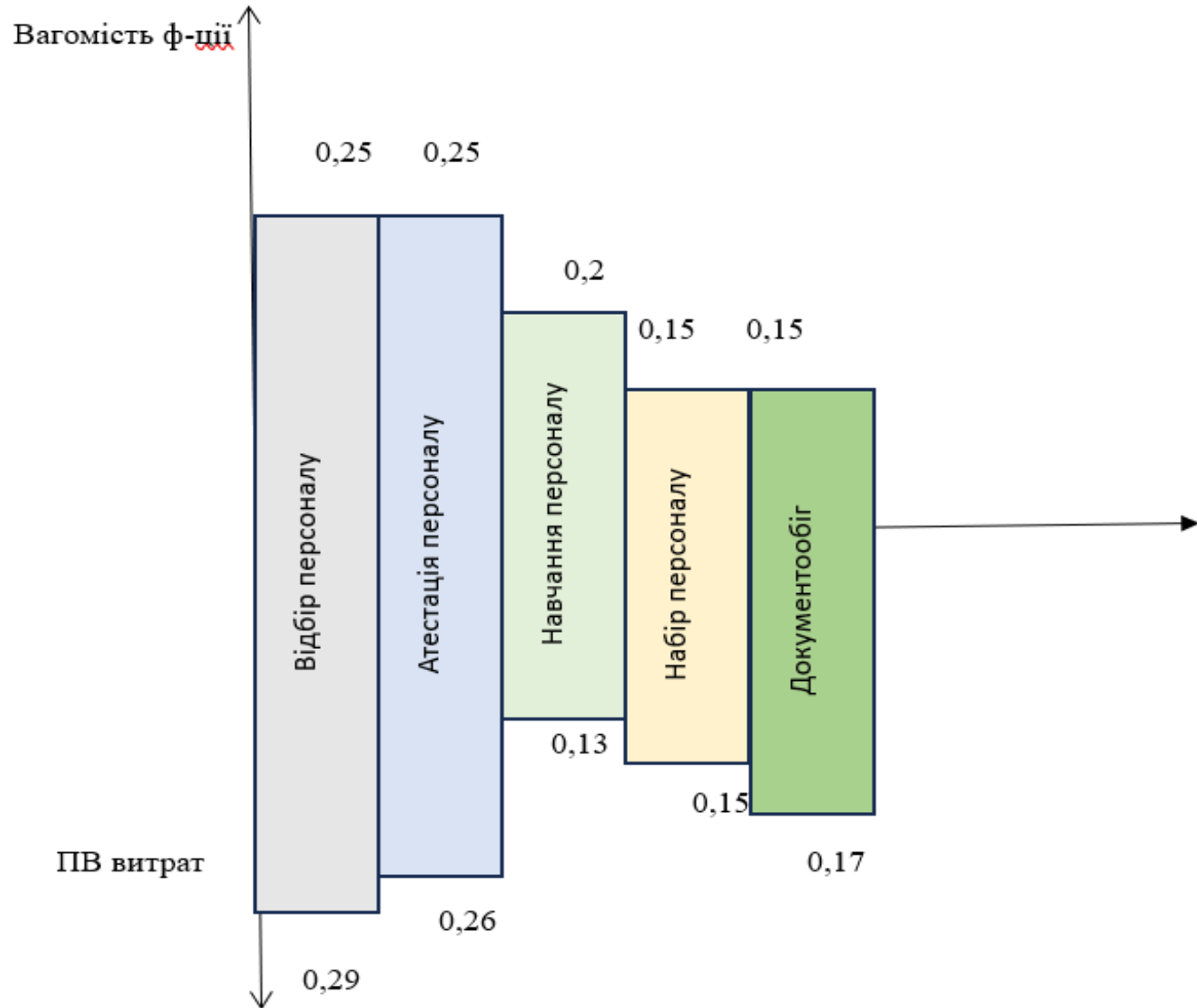
Завдання 2. Функціонально-вартісна діагностика

Функції	ПВ	Вагомість
Організація набору персоналу	0,15	0,15
Здійснення процедури відбору персоналу	0,29	0,25
Атестація персоналу	0,26	0,25
Здійснення документообігу	0,17	0,15
Організація навчання та підвищення кваліфікації працівників	0,13	0,2

Завдання 2. Функціонально-вартісна діагностика

Завдання 4. Функціонально-вартісна діагностика

Завдання 3. Техніка 5W+1H

Провести проблемний аналіз за визначеною сферою. Виявити шляхи вирішення проблеми.

Проблема

ТОВ «Булочка» здійснює діяльність у сфері виробництва хлібобулочних виробів. Підприємство працює на ринку вже 7 років та має стійку репутацію надійного постачальника та виробника якісних продуктів. Водночас, у 3 кварталі 2023 року обсяги реалізації підприємства суттєво знизилися, частина постійних оптових покупців розірвала контракти. За результатами спілкування із зазначеними покупцями було виявлено, що ключовою проблемою став високий рівень браку продукції. Технолог підприємства стверджує, що основна проблема у борошні з низьким рівнем клейковини, що, у свою чергу, вплинуло на якість продукції. Проте, за словами технолога, наразі вже використовується борошно з іншої партії, яке відповідає усім необхідним якісним характеристикам.

Завдання 3. Техніка 5W+1H

5 W's and H Questions

- **Who** was involved?
- **What** happened?
- **When** did it happen?
- **Where** did it happen?
- **Why** did it happen?
- **How** did it happen?